

Neverjetno, kaj vse je lahko tudi lutka

Prodorno-gledališka "lutkovna okupacija" duhovito inventivnega lutkarja in glasbenika Matije Solceta s praškimi študenti predpremierno v Ljubljani in premierno na EPK

UROŠ SMASEK

Neznanske možnosti lutkovnega ustvarjanja že same po sebi pa tudi v kombinaciji z drugimi gledališkimi elementi je spet dokazal vsestranski, neverjetno duhovito inventivni mlajši domači lutkovno-gledališki in ne nazadnje glasbeni ustvarjalec **Matija Solce**, šolan v lutkovno sloviti Pragi, s skupino zdajšnjih študentov in študentk prvega letnika praške gledališke akademije DAMU v izjemno uprizorjeni "lutkovni okupaciji" oziroma večeru prodornega gledališča, označenem še obenem za zabavno tragedijo in koncert, predpremierno 6. marca v Ljubljani in premierno večer zatem pod okriljem Lutkovnega gledališča Maribor v klubu KGB (Kulturno glasbeni brlog) v okviru EPK.

Na "mesto zločina" se je vrnil Solce z izbiro prizorišča za ljubljansko predpremierno, saj je tam že leta 2008 uprizoril svojo nepozabno, kulturno alternativno-lutkovno predstavo Kabaretluknja. Tokratno "okupacijo" je tako pripravil v gledališko sicer redno preizkušnem, a vedno znova presenetljivem tunelu, raztezajočem se neposredno iz Lutkovnega gledališča Ljubljana (LGL) ob vznožju hriba Ljubljanskega gradu naravnost v hrib ter v obliki črke V spet ven k drugemu izhodu ob LGL. Izbrano prizorišče s središčem pred manjšo tribuno na špiči črke V (torej s pogledom v oba njena kraka) pa je bilo tudi scensko kar skladno z mariborskim KGB, ki je namreč prav tako "luknjašt" (če parafraziram Solcetovo Kabaretluknjo), se pravi, globoko v kleti.

Predpremierna "okupacija" je vključevala dve predstavi. Prva je bila Trash! v režiji Solceta in njegovi "rokohtski" glasbeni spremljavi na harmoniki, sicer pa skupaj z njim v izvedbi praških študentov. Solce je igralsko bil nekakšen delovodja, z megafonom nadzirajoč delavce, ki so po njegovih besedah, recimo, veliko delali, a malo naredili, ustvarjali pa predvsem nered. Toda, tako je bilo seveda načrtno zaradi duhovitosti in še to le uvodoma. Kajti ko so razstavili svoje pripomočke (lestev, prečke, smetiščne kante ...), je iz njih nastala odrska in celo glasbena konstrukcija, ko so na primer kante postale - bobni.

Na konstrukciji so se kot neverjetne lutke izkazale, recimo, za delavsko malico namenjene žlice, ki so v kombinaciji z rokami študentov oživele kot figure po zaslugi dovršene animacije. In vse figure v predstavi so se ne nazadnje srečale z, recimo, hudičem, ki ga je na osrednji lestvi "odigrala" v ustrezno poslikane spodnjice oblečena, z roko dodatno animirana zadnjica enega nastopajočih (z jedilnimi vilicami namesto vražjih rogov, zataknenimi za pas spodnjice), ter navsezadnje s stvarnikom (živim igralcem na vrhu lestve), čigar belo brado so tvorile plastične vrečke, ki jih je postopno razdeljeval kot svoja stvarjenja po znamenitih dnevih.

Druga predstava pa je bila Happy Bones (Gledališče kosti) v režiji Solceta in **Vide Bren Cerkvenik**, likovni zasnovi **Lucie Škandikove** ter izvedbi gledališča Teatro Matita oziroma solistično samega Solceta.

Matija Solce (Marko Vanovšek)

Predvsem to predstavo je možno označiti za zabavno tragedijo, saj sprva na videz osrednji lik (animator) že uvodoma naredi strelni samomor, nakar začne oživljati glavno lutko, na videz igračkastega, toda neverjetno živega, klasično ročno animiranega pando, ki zelo neposredno nagovarja občinstvo, mu trosi najrazličnejše filozofske misli (povezane tudi s smrtjo prijatelja animatorja) ali čisto domišljjske domislisce.

Za vsak slučaj menda vlači panda naokoli manjšo krsto, iz katere potem oživijo najrazličnejše, celo najbolj drobne kosti (rekviziti oziroma lutke), ki v kombinaciji spet z rokami Solceta postajajo najbolj žive figure (na primer neverjetno pristna muca z glavo iz koščice). Navsezadnje pa panda postavi življenjsko bistveno vprašanje, izhajajoč iz tega kdo ima čigavo roko v zadnjici, torej kdo animira koga, skratka, kdo koga vodi, ter s tem izzove dokončno navdušenje. Solce pa spet dokazuje lutkovno neizčrpnost.